MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Vladimir Putinista on tulossa kovan ja kyynisen linjansa vanki.
KALEVA PÄÄKIRJOITUKSESSAAN

Asuntojen arvoissa kytee iso pommi

Suomalaisten tärkein varallisuus on pitkään ollut oma asunto. Keskittämiskehityksen seurauksena tämä varallisuus on joillakin alueilla huvennut lähes olemattomiin.

Käynnissä on asuntovarallisuuden isojako, joka jakaa kansan köyhiin ja rikkaisiin asunnon sijaintipaikan mukaan (Talouselämä 14.3.).

Asunnon arvon alentuminen ei koske pelkästään haja-asutusalueilla sijaitsevia omakotitaloja, vaan sama kehitys koskee myös rakennemuutoksen kouriin joutuneiden alueiden asuntoja kaupungeissa. Vastaavasti kasvukeskuksissa asuntojen hinnat ovat karanneet käsistä.

Kansanedustaja Osmo Soininvaara (vihr.) toteaa Talouselämän haastattelussa, että asunto-omaisuuden kaksijakoinen arvonkehitys on katastrofi yksittäisen perheen lisäksi myös koko yhteiskunnalle. Soininvaaran mielestä ihmiset eivät ole ymmärtäneet, kuinka suurta pommia tässä asiassa ollaan tekemässä.

Asuntojen arvon alentuminen on jo johtanut siihen, ettei osassa maata omakotitalolla ole enää vakuusarvoa.

Vaikka omaan kotiin liittyy muitakin kuin teoreettinen jälleenmyyntiarvo, vaikuttaa asunnon rahallinen arvo moneen muuhunkin asiaan. Yhteiskunta on asettanut omakotiasujille paljon velvoitteita, joiden täyttäminen voi maksaa enemmän kuin asunnon hinta.

Edellisellä vaalikaudella nousi kova kohu haja-asutusalueiden jätevesiasetuksesta. Kohun seurauksena eduskunta muutti asetusta vuonna 2011. Lievennyksistä huolimatta asetus ei suinkaan ole unohtunut, vaan haja-asutusalueiden jätevesien pitää olla puhdistettuja 15.3.2016 mennessä.

Jätevesijärjestelmän rakentaminen on haja-asutusalueella asuvalle pienituloiselle ylitsepääsemätön ponnistus. Moni joutuu miettimään, kannattaako investointia tehdä, koska kustannus ylittää kiinteistön hinnan.

Asunnon hintaan vaikuttaa huomattavasti palvelujen läheisyys. Muun muassa koulujen ja kauppojen lopettaminen, terveyspalvelujen siirtyminen yhä kauemmaksi sekä postin jakelun muuttuminen ja tietoliikenneyhteyksien puuttuminen ovat omiaan pudottamaan asunnon hintaa.

Pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) hallituksen tavoitteena on, että vanhukset asuisivat nykyistä pidempään kotona. Vanhusten laitoshoidon vähentämisellä on tarkoitus säästää 300 miljoonaa euroa. Miten se onnistuu, jos vanhukselle ei enää ole yhteiskunnan asettamien vaatimusten takia varaa asua kotona?

Syrjäseuduilla asuntojen varallisuusarvot ovat romahtaneet.

Yhtenä keinona vanhusten kotiin järjestettävien hoivapalvelujen kustantamiseksi on esitetty käänteistä asuntolainaa. Mallissa vanhus myy asuntonsa, mutta jää siihen kuitenkin itse asumaan. Miten tämä malli toimii alueilla, joissa asuntojen hinta on todella alhainen tai hintaa ei ole lainkaan?

Hypoteekkiyhdistyksen toimitusjohtaja Ari Pauna muistuttaakin Talouselämän haastattelussa, että käänteinen asuntolaina on vain ja ainoastaan sellaisten kaupunkilaisten ulottuvilla, jotka asuvat kaupungeissa, joissa voi olettaa olevan toimivat asuntomarkkinat myös 10–15 vuoden kuluttua.

Asuntojen hintakehitys kertoo siitä, mihin yhteiskunnan keskittämispolitiikka johtaa.

Samaan aikaan kun merkittävä osa rakennettua infrastruktuuria jätetään rämettymään, pitää toisaalle rakentaa uutta. Kehitys kertoo myös siitä, että päätösten vaikutukset heijastuvat eri puolille maata eri tavalla.

Keskittäminen tulee kalliiksi sekä tavallisille ihmisille että koko yhteiskunnalle. Meillä ole varaa eikä mitään syytä tällaiseen kehitykseen.

> **Asuntovarallisuuden isojako jakaa kansan köyhiin ja rikkaisiin.**

Puulle jalompaa arvoa

Suomea pidetään mieluusti korkean osaamisen maana. Vuosikymmenten kuluessa olemme silti joutuneet luopumaan monesta teollisuudenalasta.

Muutamaa poikkeusta lukuunottamatta maasta ovat kadonneet esimerkiksi vaate- ja kenkäteollisuus. Viime vuosia on leimannut metsäteollisuuden ulosliputus.

Kansainvälisessä työnjaossa Suomi on hävinnyt useiden kuluttajatuotteiden osalta kilpailun edullisimmille maille. Matkapuhelimet olivat hetken aikaa poikkeus, mutta niissäkin pärjäsimme aikamme muita korkeammalla osaamisella.

Suomessa ei kannata tehdä halpaa, se osataan muualla paremmin. Suomalaistuotteen menestys perustuukin lähes aina huippulaatuun.

Huonekaluala on 2000-luvulla muuttunut vaneri- ja lastulevyjen sekä muovi- ja metalliosien palapeliksi, jonka kokoamisesta vastaa kuluttaja. Palapelin osissa kilpaillaan hinnalla, ja siksi ne tuotetaan usein muualla kuin Suomessa.

Huonekalujen valmistus on perinteistä puun jatkojalostusta. Valitettavasti Suomi on tälläkin alalla kunnostautunut lähinnä raaka-aineen viejänä. Suomalaisesta puusta osataan tehdä kalliita design-tuoleja esimerkiksi Italiassa.

Suomen hiipuneella huonekalualalla näkyy silti valonpilkahduksia. Suurista kalustetaloista Isku investoi 10 miljoonaa euroa Lahden tehtaisiinsa.

Uusitulla laitteistolla tähdätään laatuun, tilaustöihin ja tarvittaessa pieniinkin tuotantosarjoihin. Kotimainen työ ja kotimaisen puun korkea jalostus ovat kantavia arvoja. Yritys pitää näkymiään hyvinä.

Huonekaluja valmistetaan Suomessa edelleen noin tuhannessa toimipisteessä. Tuotannon arvo ylittää miljardi euroa, ja alalla on runsaat 9 000 työpaikkaa.

Alan vaikeuksista huolimatta olisi erikoista, ellei Suomessa uskottaisi omaan osaamiseen huonekalujen valmistuksessa. Jalostuksen tuottama arvonlisä ja työpaikat kannattaa pitää kotimaassa.

VIERASYLIÖ

Valmisteverojärjestelmä syö kotimaisen tuotannon kilpailukykyä

Elintarviketeollisuus on selviytynyt taantumasta selvästi muita teollisuuden aloja paremmin.

Kiitos tästä kuuluu kotimaisia tuotteita arvostaville kuluttajille. Viime vuoden liikevaihto säilyi keskimäärin ennallaan, jalosteiden vienti kasvoi neljättä vuotta peräkkäin ja investoinnit kotimaahan kasvoivat jälleen merkittävästi.

Kehitys ei kuitenkaan ole ollut hyvä niillä yrityksillä ja toimialoilla, jotka tilittävät valmisteveroja valtiolle.

Valmisteverot alentavat tuotantoa

Elintarviketeollisuusliiton (ETL) yrityksiltä kokoaman tiedon mukaan tuotantovolyymit ovat alentuneet merkittävästi kaikissa veron kohteena olevissa tuoteryhmissä, kuten mehuissa, jäätelössä, virvoitusjuomissa ja makeisissa.

Alentuneet tuotantovolyymit kohottavat yksikkökustannuksia ja heikentävät kotimaisen tuotannon kilpailukykyä ja aiheuttavat irtisanomisia.

Kun yksikkökustannusten nousu jyvitetään yrityksissä luonnollisesti koko tuotannolle (myös vientituotannolle), heikentää valmistevero myös yritysten vientikilpailukykyä.

Valmistevero onkin pysäyttänyt investoinnit kohdesektoreilla täysin. Valmisteverojen korotukset ovat toimineet hallitusohjelman vastaisesti, kun ne ovat lisänneet yrityksille aiheutuvia rasitteita ja estävät kasvun.

Valmistevero vääristää kilpailua

Mehujen myynnissä volyymi on romahtanut peräti 15–35 prosenttia, jäätelössä 20 prosenttia, virvoitus-juomissa 9 prosenttia ja makeisissa 5 prosenttia.

Hintojen kohottaminen valmisteverolla jopa 30–50 prosenttia ei ole perusteltua varsinkin, kun korotus tapahtuu sattumanvaraisesti tullinimikeistön pohjalta.

Veron kohteena on täysin sokerittomia, vain luontaista sokeria sisältäviä tai vähäenergisiä tuotteita ja veroa kannetaan jopa hanavedestä. Veron kohteena on myös tuotteita, joilla on EFSA:n hyväksymä terveysväite. Haittavero-nimen käyttäminen valmisteveroista sekä veron perusteleminen terveyttä edistävänä on harhaanjohtavaa ja loukkaavaa.

Tilanne kaupan hyllyllä keskenään kilpailevien verollisten ja verottomien tuotteiden välillä on tasapuolisen ja oikeudenmukaisen kilpailun kannalta kestämätön. Hintaeroa kaupan hyllyllä lisää vielä, että veron päälle tulee kaupan prosentuaalinen kate toisin kuin arvonlisäverossa.

> **Veron perusteleminen terveyttä edistävänä on harhaanjohtavaa ja loukkaavaa.**

Yrityksille on aiheutunut vielä lisää harmia siitä, että yritys ei voi olla kauppoja solmiessaan täysin varma siitä, mihin tullinimikeryhmään tuote kuuluu. Jos yritys on myynyt tuotteen verottomana (kaupat tehdään puoli vuotta etukäteen) ja jos siitä tuleekin verollinen, niin yritys joutuu maksamaan veron jälkikäteen omasta taskustaan.

ETL:n kantelu on perusteltu

Valmisteveroista teimme kantelun EU-komissiolle viime kesänä. Kuluvan talven aikana yrityksistä saadut kokemukset ovat osoittaneet, että kantelun tekemiselle oli hyvät perustelut. Nyt on käytännössä nähty, että valmistevero ei ole toimiva verojärjestelmä. Mielestämme on suuri virhe jarruttaa kysyntää valmisteveroilla.

Verotuksen aiheuttamat tappiot elintarvikeketjulle ovat paljon suuremmat kuin valtion saama verotuotto.

Jäätelö-, mehu-, makeis- ja virvoitusjuomateollisuus ovat Suomelle tärkeitä tuotantosektoreita. Ne käyttävät muun muassa satojen maitotilojen ja marjanviljelijöiden tuottamia korkealaatuisia raaka-aineita, ne työllistävät merkittävästi ja nämä sektorit ovat myös suurimpia elintarvikkeiden viejiä.

Ruokin ja juomiin kohdistuu paljon yritysten toimintaa ja kuluttajien ostovoimaa rasittavia veroja. Tänä vuonna arvonlisä- ja valmisteverotus kohoaa jo 4,3 miljardiin euroon. Edellä mainittuja valmisteveroja kannetaan noin 250 miljoonaa euroa. Elintarvikeketju toimisi siis edelleen talouden tukipilarina myös ilman valmisteveroja.

Elintarviketeollisuusliitto haluaa, että elintarvikkeisiin kohdistuvista valmisteveroista luovutaan mahdollisimman pian kokonaan.

Veropohjan laajentaminen valmisteveroissa ei poistaisi ongelmia, vaan kasvattaisi niitä. Valmisteveroilla ei myöskään ole edistetty kansanterveyttä, kuten usein annetaan ymmärtää.

Vuonna 2012 OECD varoitti valmisteveroista todeten niiden vähentävän kuluttajien terveellisiin ruokiin käytettäviä rahoja, koska herkuttelusta kuluttajat eivät ensimmäiseksi tingi. Terveysperusteita on käytetty väärin markkinoitaessa veronkorotuksia poliittisille päättäjille.

Arvonlisävero on ainoa oikea tapa

Elintarviketeollisuusliiton mukaan arvonlisävero on ainoa sopiva tapa verottaa elintarvikkeita ja ravintolapalveluita tasapuolisesti, ja senkin tulisi olla nykyistä alhaisemmalla EU:n keskitasolla 7– 8 prosentissa.

On tärkeää, että hallitus ymmärtäisi, ettei kotimaista kulutusta ja elintarvikevientiä tule heikentää omilla, kansallisilla päätöksillä.

Tanskassa hallitus päätti luopua valmisteveroista, koska Tanska haluaa lisätä elintarvikkeiden vientiä. Mitään veroa ei tullut tilalle, mutta hyöty tulee dynaamisten vaikutusten kautta tulevina vuosina.

Verotuksen sattumanvaraisuus ja huono ennakoitavuus aiheuttaa yrityksille jatkuvaa päänvaivaa. Varsinkin monessa maassa toimivat yritykset joutuvat pohtimaan, missä tuotantoa kannattaa ylläpitää.

Komissio teettää parhaillaan tutkimusta ruokaveroista ja niiden vaikutuksista eurooppalaisen elintarvikeketjun kilpailukykyyn. Suomi on yksi tutkimuksen kohdemaista. Tutkimuksen odotetaan valmistuvan keväällä.

HEIKKI JUUTINEN
Kirjoittaja on Elintarviketeollisuusliitto ry:n toimitusjohtaja.

PÄIVÄN KUVA

ELISABET VARONEN

Avannosta lentoon

Muuttolinnut palailevat jo Suomeen. Tämä telkkä lenteli Lappeenrannan Mikonsaaressa.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: JOUKO RONKKO

Pitäkää voimalanne

Venäjän toimet Ukrainassa ja Krimillä ovat haaste myös Suomen poliittiselle johdolle. Toistaiseksi presidentti, pääministeri ja ulkoministeri ovat hoitaneet leiviskänsä kiitettävästi.

Suomesta on lähtenyt Venäjälle selkeä viesti: Olemme samaa mieltä kuin muutkin EU-maat. Emme hyväksy Venäjän toimintaa, ja pelkäämme että ne vaarantavat Venäjän suhteet länsimaihin.

Vaikka ulkopolitiikan ylin johto on selvinnyt hyvin, samaa ei voi sanoa kaikista aiheen parissa puuhastelevista.

Eduskunnassa nato-intoilijat nousivat suorastaan laukalle Ukrainasta käydyssä keskustelussa.

Oikeiston terävintä laitaa edustava Ben Zyskowicz ei ajatellut mitä sanoi ja sanoi mitä ajatteli. Se oli viisaalta mieheltä tyhmästi tehty.

Ei ole viisasta verrata naapurimaan päämiestä Staliniin eikä etenkään Hitleriin – vaikka olisi kuinka oikeassa.

Suomi ei liikahtanut piiruakaan Naton suuntaan, ehkä päinvastoin.

Tavallinen kansa ymmärtää hyvin, että Suomen on lopulta tultava toimeen omin avuin. Jos saamme tukea muualta, niin hyvä, mutta ei siihen voi paljoakaan luottaa – ei Natossa eikä sen ulkopuolella.

> **Fennovoiman ydinvoimala ei vähennä riippumattomuutta Venäjän tuonnista.**

jouko.ronkko@maaseuduntulevaisuus.fi

Uskottavan puolustuksen ylläpitäminen jää Suomen itsensä huoleksi. Jos menisimme Natoon, meiltä vaadittaisiin uusia isoja asehankintoja.

Naton käteen tarttuminen saattaisi osoittautua virheeksi myös sikäli, että käteen voisi jäädä vain tyhjä hiha. Yhdysvallat on Naton suurin ja ainoa sotilasmahti, ja sen kiinnostus on kääntynyt pois Euroopasta.

Katsokaapa Viroa! Siellä puheet ovat yhtä kovia kuin kokoomuksen Natosiivessä, mutta Venäjä loukkaa sen ilmatilaa miten haluaa. Muustakaan puolustuksesta Viro ei voi olla varma.

Virolaiset haluaisivat nyt maahansa Naton joukkoja. Jos Suomi olisi Natossa, joukot olisivat ehkä suomalaisia.

Sanotteko, että Natosta viis, toimitaan kuten muutkin EU-maat? Olen samaa mieltä. Enempää meiltä ei voi vaatia.

Suuret EU-maat puhuvat kovia sanoja mutta pyrkivät varmistamaan omat etunsa. Sotilaallisen kriisin uhatessa Ranska valmistautuu luovuttamaan suuren lentotukialuksen Venäjälle. Myös Britannia ja Italia myyvät kilvan aseita Putinin käyttöön.

Talous on ollut EU:n valtti Venäjän kanssa neuvoteltaessa. Valitettavasti riippuvuus Venäjän tuonnista ja viennistä estää valtin tehokkaan käytön. Kun Venäjälle asetetaan pakotteita, se vaikuttaa heti myös Suomeen. Vaikutus voi tuntua niin maidon hinnassa kuin matkailutuloissakin.

Suurin este talousaseen tehokkaalle käytölle on kuitenkin EU:n riippuvuus tuontienergiasta. Saksa haluaa varmistaa suuret kaasutoimitukset Venäjältä. Suomi ostaa sieltä peräti 70 prosenttia tuomastaan energiasta.

Riippuvuutta pitäisi nopeasti vähentää. Suomessa se vaatisi ripeää muutosta energiapolitiikkaan ja kotimaisen energian nostamista etusijalle – viimeinkin.

Pohjoissuomalaisena tämä on ikävä sanoa, mutta Fennovoiman ydinvoimala ei palvele tätä päämäärää. Jos venäläisten omistus siinä nousee 49 prosenttiin, kuten näyttää, Putinin salkunhoitajat määräävät voimalan asiat täysin. Hajanaisesta suomalaisten omistajien joukosta irtoaa aina tarvittava osa venäläisten tueksi tai ainakin pois vastustajien rintamasta.

Fennovoiman (lue: Rosatomin) voimala toisi uraaninsa Venäjältä ja luultavasti veisi jätteensä sinne. Ei sillä pelillä kotimaisuus tai riippumattomuus kasvaisi.

Suurennuslasin alle kannattaa ottaa myös valtiojohtoisten energiayhtiöidemme sidokset Venäjään. Varsinkin Fortum on kaulaansa myöten Venäjän projekteissa.

Venäjä pyrkii lisäämään vaikutusvaltaansa monin tavoin. Suomen suunnalla tavat ovat luultavammin taloudellisia kuin sotilaallisia, vaikka sotilasuhastakin muistutetaan sopivin väliajoin.

Suomen itsemääräämisoikeuden puolustaminen vaatii talouden haavoittuvuuden pienentämistä. Siihen kannattaisi käyttää enemmän tarmoa kuin hyödyttömään Nato-jankutukseen.

Taloudessa Suomen turva on EU:ssa. EU:n ulkopuolella olisimme vielä riippuvaisempia Venäjän markkinoista. Se olisi hyvä muistaa niidenkin, jotka julistavat isänmaallisuuttaan ja EU-vastaisuuttaan samassa lauseessa.

LEHTIKATSAUS

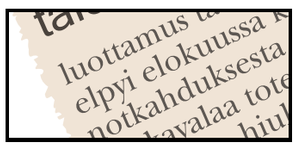

Ei saa riistää, eikä leimatakaan

Lapin Kansa puntaroi selvitysmiehen raporttia, jonka mukaan ulkomaisten marjanpoimijoiden asemassa Suomessa täyttyvät ihmiskaupan tunnusmerkit.

”Yrittäjät pelkäävät, että raportti mustaa koko marja-alan maineen. Pelissä on paljon, sillä alan yritykset ovat riippuvaisia ulkomaisten poimijoiden vuotuisesta marjasaaliista.”

”Ihmiskauppaa ei pidä tietystikään hyväksyä missään muodossa. Riisto on aina tuomittavaa.

Yhtä väärin on niputtaa marja-alan yrittäjät riistäjäjoukoksi. Valtaosa yrityksistä toimii vastuullisesti. Useimmat poimijat – ainakin Lapissa – tuntuvat olevan tyytyväisiä kesäajan työhönsä ja jopa palkkaansa, jos jotakin voidaan päätellä siitä, että moni palaa tänne kesä toisensa jälkeen.

Marjanpoiminnan muuttaminen työsuhteiseksi sisältää riskin siitä, että toiminta loppuu tai painuu maan alle. Tämä ei ole välttämättä poimijankaan etu.”

Huippukiekko tulee ”maalta”

Satakunnan Kansa on tuohtunut ”etelän median” jääkiekkouutisoinnista. Lehden mielestä Jokerien ja HIFK:n putoaminen jo sälälipleijareissa ei ollut sellainen maansuru, että sitä pitäisi asenteellisella uutisoinnilla jauhaa kaikilla areenoilla.

”Kehä kolmosen sisäpuolella kannattaisi todella huomata, että suomalaista huippukiekkoa pelataan pikemmin ’maaseudulla’, jolla siis tarkoitetaan Suomen isoja kiekkokaupunkeja, eikä vain Helsingissä.”

”Se, että Hämeenlinnan Pallokerho pudottaa Jokereiden miljoonaporukan jatkosta, ei todellakaan ole ’ikäviä uutisia liigasta’, niin kuin urheilulähetyksen aluksi radiossa juonnettiin.”